

PIWI odrůdy ve středoevropském regionu

PIWI odrůdy révy vinné se stále více objevují v ekologických vinicích v České republice. **Ve vinicích převažují PIWI odrůdy vyšlechtěné v České republice a Německu.** Tento sortiment dále doplňují odrůdy z Rakouska, Maďarska, případně ze Švýcarska.

Šlechtění PIWI odrůd v České republice je velmi úspěšné. Z domácího šlechtění je registrováno 10 PIWI odrůd a další odrůdy jsou ve zkouškách pro registraci. Všechny tyto odrůdy disponují velmi dobrou odolností k houbovým patogenům. Ochranu proti houbovým patogenům je možné omezit na použití sirnatých nebo měďnatých přípravků, pomocných prostředků pro zvýšení obranyschopnosti rostlin nebo rostlinných extraktů. Všechny odrůdy poskytují vína vynikající kvality. Stabilita kvality vín je velkou předností těchto odrůd, vyšlechtěných v České republice.

Drobnou nevýhodou tohoto špičkového sortimentu PIWI odrůd je jejich středně pozdní až pozdní zrání. Vиноhradníci totiž v poslední době vyhledávají odrůdy rané, které zrají ještě v srpnu, nebo odrůdy zrající v září až začátkem října.

Druhou skupinu PIWI odrůd využíváných u ekologických vnohradníků v České republice jsou německé PIWI odrůdy. Důvodem zájmu o tyto odrůdy je také velmi dobrá dostupnost sazenic. Tyto odrůdy nemusejí projít zkouškami pro registraci v České republice, ale musí být registrované v Německu. Potom je možné z těchto odrůd vyrábět jakostní vína. Tabulka 2

ukazuje PIWI odrůdy révy vinné registrované v Německu.

V odrůdových zkouškách v Německu jsou také některé nové PIWI odrůdy od švýcarského šlechtitele Valentina Blattnera, jako jsou Pinotin, Cabernet blanc nebo Cabertin.

Z německých odrůd je mezi pěstiteli v České republice nejpopulárnější **Hibernal**. Neustále však stoupá zájem také o další odrůdy, jako jsou **Muscaris, Souvignier gris, Solaris, Saphira, Johanner, Bronner, Cabernet Cortis, Regent** nebo **Monarch**.

Odrůdy byly nebo ještě budou detailně popisované ve Vinařském obzoru, tak

Göcseji Zamos

Regent

Donauriesling

Tabulka 1

PIWI odrůdy registrované v České republice

Odrůda	Termín sklizně	Doporučené zatížení (počet oček na m ²)	Odolnost k plísni révy	Odolnost k padlí révy	Odolnost k šedé hnilobě hroznů révy
Rinot	2. polovina září	4-66-8	velmi dobrá	dobrá	dobrá
Erlon	1. polovina října	4-6	dobrá až velmi dobrá	dobrá až velmi dobrá	střední
Savilon	říjen	4-6	dobrá až velmi dobrá	dobrá	dobrá až velmi dobrá
Vesna	polovina října	4-66-8	velmi dobrá	dobrá	dobrá
Malverina	říjen	4-66-8	dobrá	velmi dobrá	dobrá až střední
Sevar	polovina září	6-8	dobrá	dobrá	dobrá
Nativa	konec září až polovina října	6-8	střední až dobrá	dobrá	střední
Laurot	2. polovina října	4-6	dobrá až velmi dobrá	dobrá až velmi dobrá	
Cerason	2. polovina října	4-6	velmi dobrá	velmi dobrá	dobrá až střední
Kofranka	2. polovina října	4-6	dobrá až velmi dobrá	dobrá	střední

bych se chtěl zaměřit pouze na kvalitu vína a využití odrůdy. Pro ekologické vinaře se totiž stává typ a kvalita vína velmi důležitým výběrovým kritériem.

Bronner je typem vína podobným Rulandskému bílému. Chuť vína je plná, kyselina svěží a harmonická. Ve vůni a chuti jsou dominantní tóny citrusových plodů, zeleného jablka, hrušky nebo kdoule.

Odrůdová vína z odrůdy **Johanitter** se vyznačují jemnou ovocností připomínající tóny zeleného jablka, hrušky, kdoule a broskví. Květinové tóny jsou velmi jemné. Kyselina je svěží a výrazná.

Souvignier gris se už v době svého zkoušení stala velmi populární u ekologických vinohradníků v mnoha evropských zemích. Víno je svěží s jemnou, příjemnou kyselinou. Ve vůni a chuti je možné najít velmi široké spektrum vůní, zejména zelené jablko, meruňky, broskve, grapefruit a citrusy. Chuť vína je harmonická a plná. V České republice se tato odrůda začíná postupně objevovat v nových výsadbách.

Solaris se často využívá pro výrobu částečně zkvašeného hroznového moš-

tu - burčáku nebo pro výrobu „mladých-primeur“ vín. Vhodnou je reduktivní technologie s kvašením při nižších teplotách v nerezových nádobách. Ve vyšších jakostních kategoriích je vhodná technologie řízeného kvašení. Zrání v dřevěných sudech není příliš vhodné.

Saphira je vhodná pro výrobu odrůdových vín. Ve vůni a chuti jsou výrazné aromatické ovocné tóny citrusových plodů, angreštu, bílého rybízu a broskve. Kyselina je výrazná, svěží. Díky vyšší kyselině by mohla být Saphira vhodná také pro výrobu šumivých vín.

Muscaris je odrůda vhodná pro výrobu odrůdových vín nebo jako součást cuvée. Víno má intenzivní aroma a chuť s tóny muškátu a citrusových plodů. Kyselina je svěží a chuť osvěžující.

Regent je odrůda velmi vhodná pro pěstování v systémech ekologického vinohradnictví a pro výrobu kvalitních odrůdových vín. Víno má tmavočervenou barvu. V chuti a vůni jsou výrazné tóny lesního ovoce, zejména jahod, malin a ostružin a také přezrálých višní a třešní. Tříslovina je jemná, sametová.

Tabulka 2

PIWI odrůdy révy vinné registrované v Německu podle Bundessortenamt. Stav ke dni 7. 6. 2014

Odrůda	Typ odrůdy	Datum registrace v Německu
Orion	bílá	4. 3. 1994
Phoenix	bílá	8. 12. 1992
Staufer	bílá	4. 3. 1994
Sirius	bílá	19. 5. 1995
Merzling	bílá	19. 5. 1995
Regent	modrá	19. 5. 1995
Hibernal	bílá	2. 11. 1999
Rondo	modrá	2. 11. 1999
Prinzipal	bílá	2. 11. 1999
Johanniter	bílá	24. 1. 2001
Bronner	bílá	2. 11. 1999
Saphira	bílá	7. 1. 2004
Solaris	bílá	6. 9. 2004
Helios	bílá	14. 4. 2005
Villaris	bílá	6. 6. 2011
Reberger	modrá	6. 6. 2011
Cabernet Carbon	modrá	5. 9. 2008
Cabernet Carol	modrá	5. 9. 2008
Cabernet Cortis	modrá	5. 9. 2008
Prior	modrá	5. 9. 2008
Monarch	modrá	5. 9. 2008
Baron	modrá	26. 6. 2012
Bolero	modrá	5. 9. 2008
Allegro	modrá	16. 7. 2009
Accent	modrá	29. 3. 2010
Souvignier gris	bílá	22. 5. 2013
Muscaris	bílá	22. 5. 2013

Monarch je odrůda vhodná pro výrobu odrůdových vín nebo cuvée. Víno je výrazně ovocný typ, podobný Rulandskému modrému. Ve vůni a chuti jsou výrazné tóny lesních jahod, ostružin, třešní a vyzrálých višní. Chuť vína je plná, extraktivní s jemnou a bohatou strukturou tříslovin.

Cabernet Cortis je odrůda „merlotovo-kabernetového“ typu. Ve vůni jsou patrné výrazné tóny lesního ovoce. Chuť a vůně bývá někdy doprovázena jemně nevyzrálými „zelenými“ nebo „divoký- ▶

Medina

mi“ či „méně ušlechtilými“ tóny. Patrně budou spojené s technologií zpracování hroznů. Je proto vhodné vycházet z dosud známých skutečností a nalézt optimální technologii zpracování hroznů. Je vhodná pro výrobu vín z ekologického vinohradnictví nebo také jako zajímavý partner do „cuvée“.

Šlechtění PIWI odrůd probíhá také v sousedním Rakousku. Mezi vinohradníky jsou známé odrůdy Roesler a Ráthay, určené pro výrobu červených vín. Nejnovější PIWI odrůdou v Rakousku je **Donauriesling**. Je to velmi kvalitní PIWI odrůda, která má velmi dobrý poměr mezi výnosem a kvalitou. Je náročná na stanoviště, takže je vhodná především pro pěstování v „ryzlinkových“ polohách. Ve vůni a chuti jsou dominantní ovocné tóny zeleného jablka, citrusových plodů, meruňky, kdoule a lipového květu. Chuť vína je plná, kyselina výrazná, osvěžující. Lze předpokládat, že bude o tuto odrůdu mezi ekologickými vinohradníky v ČR velký zájem.

Šlechtění PIWI odrůd probíhá také v Agroscope ve Švýcarsku. Novou švýcarskou PIWI odrůdou je **Divico**. Ta pochází z křížení odrůd Gamaret × Bronner, realizovaném v roce 1997. Odrůda v sobě spojuje americké a asijské botanické druhy rév. Odrůda Divico disponuje dostatečnou odolností k plísni révy a padlí révy.

Bronner

K ochraně většinou postačují 1–3 ošetření během vegetace, zejména od období před kvetením do uzavírání hroznů. Růst odrůdy je bujný, polovzpřímený. Vhodný je řez na dlouhé plodné dřevo a ve většině případů není redukce násady hroznů během vegetace potřebná. Chuť vína je plná, extraktivní s velmi dobrou strukturou tříslovin. Charakter vůně a chutě je ovocný a jemně kořenitý.

Z maďarského šlechtění je možné ve vinicích najít odrůdu **Bianca**. Ta byla jednou z prvních PIWI odrůd zkušebně pěstovaných v Československu. Dnes už výsadby postupně mizejí a zůstávají pouze u drobných pěstitelů. Odrůdu Bianca je vhodné používat pro výrobu lehkých bílých vín, případně „mladých-primeur“ vín. Velmi vhodná je sklizeň v kabinetním stupni. Vyžaduje důsledně redukční technologii výroby vína. Vhodné je lahování vína pod šroubovací uzávěr. Negativní vlastností je citlivost na sprchávání květenství, která může výrazně snižovat výnos hroznů.

V mnoha vinicích je možné najít také odrůdu **Göcseji zamatos**. Tato odrůda je vhodná pro pěstování v systémech ekologického vinohradnictví. Nevýhodou je kolísavá plodnost. V chuti a vůni vína jsou výrazné muškátové a jemně ovocné tóny, kyselina a chuť vína je svěží. Vhodná je také pro výrobu cuvée s jinými PIWI

Johanitter

odrůdami. Odrůdu lze využít pro výrobu burčáku, ale daleko zajímavější je využití pro výrobu vína.

Oblíbenou je také modrá odrůda révy vinné **Medina**. Ta je vhodná na výrobu lehčích aromatických červených vín. Hrozny jsou vhodné i pro přímý konzum jako stolní hrozny. Víno má intenzivně tmavočervenou barvu, muškátově ovocné aroma a jemnou kyselinku. Zajímavé využití by mohlo být v oblasti růžových nebo šumivých vín.

Z maďarského šlechtění pochází také odrůda muškátového typu – **Aletta**. Vznikla jako kříženec odrůd Muškát Ottonel a Villard blanc. Známa je také pod svým šlechtitelským označením ECS 18. Zraje v první dekádě září a má dobrou odolnost k plísni révy a střední odolnost k padlí.

Ze šlechtitelské práce Dr. Kozmy pochází odrůda **Borsmenta**, která je v Maďarsku v odrůdových zkouškách. Jedná se o odrůdu s vysokou rezistencí k houbovým patogenům. Víno má velmi zajímavou vůni a chuť s tóny máty, banánu a tropických plodů.

Evropský sortiment PIWI odrůd je velmi bohatý. Podrobné popisy všech PIWI odrůd budou uvedeny v nové knize „Bio-odrůdy révy vinné“, která by se měla objevit na podzim na prodejních pultech. ■